

آمار مندرج در این فصل شامل اطلاعات، مربوط به شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در نقاط شهری و روستایی استان به تفکیک گروههای اصلی و فرعی شامل خوراکیها، آشامیدنیها و دخانیات و همچنین غیر خوراکیها و خدمات می باشد.

سابقه بررسی در مورد قیمتها و محاسبه شاخصهای ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف - شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال، ۱۳۱۵ محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال، ۱۳۳۸ با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تاسیس بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۳۹ مسئولیت تهیه شاخصهای مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۴۸ با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخصهای مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال، ۱۳۶۱ با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، با انتخاب سال مزبور به عنوان سال پایه، چهارمین تجدید نظر در زمینه محاسبه شاخصهای مذکور به عمل آمد.

پس از آن با توجه به تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۶۹ را به عنوان سال پایه در محاسبه شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران انتخاب کرد. بانک مزبور در سال ۱۳۷۸ سال پایه را برای شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. این تغییر در سال ۱۳۷۹ برای شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران نیز صورت پذیرفت. از این رو شاخصهای مربوط به سالهای گذشته، مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

ب - شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، برای اولین بار، مرکز آمار ایران طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا درآورد و از آن زمان، نتایج حاصل از آمارگیری های مزبور را تا مهر ماه سال ۱۳۵۷ همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه منتشر کرد.

پس از آن نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص بهای خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوار در نقاط روستایی بر اساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر شد. بر اساس آخرین تجدید نظر و انتخاب سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه، آمارهای ذیربط برای سالهای ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۷۸ تهیه و منتشر شده است. و از سال ۱۳۸۴ به بعد سال پایه سال ۱۳۸۳ در نظر گرفته شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

□ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی:

معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود. شاخصی که بدین گونه بدست می آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می آید مورد سنجش قرار می دهد.

□ گروههای کالاها و خدمات:

طبقه بندی کالاها و خدمات شاخصهای قیمت، بر اساس ماهیت آنها و طبقه بندیهای بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (S.N.A) برای خرده فروشی و S.I.T.C برای عمده فروشی) می باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است. در این طبقه بندیها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیر گروه دارد، گروههای بزرگ را گروههای اصلی و زیر گروههای آنها را گروههای فرعی کالاها و خدمات می نامند.

□ ضریب اهمیت:

سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص، داراست، ضریب اهمیت نامیده می شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخصهای مختلف است.

□ سال پایه:

سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می گیرد.

□ نقاط شهری:

کلیه نقاطی که در سال پایه، ۱۳۷۶ جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده اند.

□ نقاط روستایی:

رجوع کنید به "فصل ۲- جمعیت."

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۷۶=۱۰۰)

۱۳۸۶	۱۳۸۵ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۴ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۴۶/۰	۱۲۴/۴	۱۱۰/۵	۲۸۰/۴	۲۴۰/۰	۸۵/۵	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	شاخص کل
-	-	-	۲۷۴/۴	۲۴۳/۲	۸۸/۵	-	۳۸/۴۳	گروه های اصلی و فرعی:
۱۵۳/۷	۱۲۶/۳	۱۱۰/۱	-	-	-	۳۰/۸۳	-	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
۱۵۴/۴	۱۲۶/۷	۱۱۰/۱	۲۷۵/۵	۲۴۳/۷	۸۸/۴	۲۹/۶۳	۳۶/۹۵	۱- خوراکی ها و آشامیدنی ها .....
-	-	-	۲۷۴/۲	۲۴۲/۵	۸۸/۳	-	۳۶/۱۴	خوراکی ها.....
۱۴۵/۰	۱۱۹/۳	۱۰۹/۷	-	-	-	۵/۷۰	-	غذا در خانه.....
-	-	-	۲۵۸/۰	۲۳۹/۵	۹۷/۴	-	۷/۹۸	غلات و نان .....
۱۴۰/۵	۱۱۷/۷	۱۰۶/۰	-	-	-	۷/۷۶	-	نان، برنج و فرآورده های غلات.....
-	-	-	۲۲۰/۳	۲۱۷/۰	۱۱۹/۸	-	۶۱/۰	گوشت .....
۱۵۹/۵	۱۲۶/۶	۱۱۰/۱	-	-	-	۰/۵۳	-	حبوبات .....
۱۴۱/۳	۱۱۷/۸	۱۰۳/۹	۲۶۱/۵	۲۱۵/۰	۷۸/۵	۳/۲۸	۳/۹	ماهی و حیوانات دریائی .....
-	-	-	۳۴۷/۷	۳۰۶/۰	۹۶/۱	-	۸/۳۵	لبنیات و تخم مرغ (پرنندگان) .....
-	-	-	۲۷۸/۲	۲۴۵/۱	۸۰/۲	-	۹/۷۸	گوشت قرمز، مرغ و ماهی .....
۱۷۳/۲	۱۳۲/۷	۱۱۲/۰	-	-	-	۵/۳۸	-	میوه ها و سبزی ها .....
۱۵۹/۳	۱۲۱/۱	۱۰۸/۳	۱۹۷/۵	۱۶۹/۵	۹۰/۰	۱/۱۷	۱۶/۱	میوه ها و خشکبار .....
۱۸۴/۹	۱۵۶/۵	۱۱۹/۴	-	-	-	۳/۷۴	-	روغن حیوانی، نباتی و کره .....
۱۴۷/۲	۱۳۵/۴	۱۱۸/۸	۲۱۵/۳	۱۸۲/۰	۹۱/۱	۱/۶۷	۱/۴۱	انواع سبزی، حبوبات و فرآورده های سبزی.....
-	-	-	۱۴۴/۲	۱۳۸/۹	۸۶/۵	-	۱۶/۱	قند و شکر، عسل و فرآورده های قند و شکر.....
۱۴۹/۱	۱۱۸/۳	۱۱۰/۹	-	-	-	۰/۲۸	-	شکر.....
-	-	-	۲۰۷/۸	۱۷۶/۷	۸۴/۱	-	۱/۷۹	چای خشک .....
-	-	-	۳۳۵/۰	۲۹۵/۰	۹۱/۰	-	۰/۸۱	نمک و ادویه، سس ها و چاشنی ها و ترکیبات خوراکی.....
۱۳۷/۴	۱۱۸/۲	۱۰۹/۸	۲۵۳/۸	۲۲۷/۱	۷۷/۹	۱/۲۰	۰/۵۱	سایر کالاهای خوراکی .....
۱۲۷/۲	۱۰۹/۶	۱۰۲/۴	۲۴۵/۲	۲۳۳/۹	۹۰/۶	۰/۵۹	۰/۹۷	غذا در خارج از خانه.....
۱۲۹/۱	۱۱۴/۲	۱۰۶/۲	۱۵۱/۸	۱۳۹/۸	۸۸/۰	۸/۱۵	۱۲/۷۶	آشامیدنی ها .....
-	-	-	۴۲۳/۴	۳۳۴/۷	۷۷/۹	-	۲۱/۶	۲- دخانیات.....
۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۱۱۴/۲	-	-	-	۲۳/۶۴	-	۳- پوشاک و کفش.....
-	-	-	۴۲۶/۷	۳۳۳/۷	۷۸/۳	-	۱۹/۹۵	مسکن، سوخت و روشنایی .....
۱۵۴/۳	۱۳۱/۵	۱۱۵/۲	-	-	-	۵/۱۴	-	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها.....
-	-	-	۴۲۶/۷	۳۳۵/۷	۷۶/۵	-	۴/۶۷	مسکن .....
۱۵۴/۰	۱۳۱/۳	۱۱۵/۱	-	-	-	۱۴/۷۱	-	اجاره بهای مسکن غیر شخصی.....
-	-	-	۴۳۵/۰	۳۳۹/۶	۷۶/۷	-	۱۳/۹۸	کرایه خانه های مسکونی اجاری.....
۱۸۱/۹	۱۳۹/۱	۱۱۸/۳	۳۳۸/۷	۲۶۳/۱	۸۸/۳	۱/۸۳	۱/۳	ارزش اجاری مسکن شخصی.....
-	-	-	-	-	-	-	-	ارزش اجاری خانه های مسکونی شخصی
-	-	-	-	-	-	-	-	تعمیرات و خدمات ساختمانی .....

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و
برخی از گروه های فرعی (۱۳۷۶=۱۰۰) (دنباله)

۱۳۸۶	۱۳۸۵ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۴ (۱۳۸۳=۱۰۰)	۱۳۸۳	۱۳۸۲	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۴۴/۱	۱۰۰/۸	۱۰۵/۱	-	-	-	۰/۵۴	-	آب.....
-	-	-	۳۸۳/۲	۳۴۷/۰	۷۳/۷	-	۱/۶۵	آب ،برق و سوخت .....
۱۱۱/۵	۱۰۱/۱	۱۰۱/۰	-	-	-	۱/۴۳	-	برق و گاز و سایر سوخت ها.....
۱۴۴/۸	۱۲۶/۵	۱۱۲/۴	۱۸۸/۸	۱۶۴/۳	۹۳/۹	۷/۱۳	۸/۸۸	۵- ائانه، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه.....
۱۲۵/۹	۱۱۲/۷	۱۰۴/۶	-	-	-	۱۱/۶۵	-	۶- حمل و نقل .....
-	-	-	۲۷۴/۲	۲۴۵/۴	۸۸/۲	-	۷/۲۳	حمل و نقل و ارتباطات.....
۱۵۶/۰	۱۳۳/۱	۱۱۵/۱	۳۵۱/۴	۲۹۲/۰	۷۷/۵	۵/۲۹	۲/۴۷	۷- بهداشت و درمان.....
۱۰۰/۷	۹۹/۳	۹۷/۶	-	-	-	۱/۵۲	-	۸- ارتباطات.....
-	-	-	۲۰۱/۶	۱۷۷/۰	۹۰/۵	-	۴/۳۵	تفریح، تحصیل و مطالعه.....
۱۲۴/۶	۱۱۴/۴	۱۰۶/۷	-	-	-	۴/۰۱	-	۹- تفریح و امور فرهنگی .....
۱۵۴/۵	۱۳۸/۸	۱۱۷/۹	-	-	-	۲/۳۳	-	۱۰- تحصیل .....
۱۴۶/۰	۱۲۵/۶	۱۱۱/۸	-	-	-	۲/۱۲	-	۱۱- رستوران و هتل .....
۱۶۰/۵	۱۳۱/۷	۱۱۳/۴	۲۳۵/۱	۲۱۳/۸	۹۰/۶	۲/۷۵	۴/۲۷	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه.....
								گروه اختصاصی:
۱۴۰/۵	۱۱۹/۷	۱۰۸/۰	۲۲۷/۵	۲۰۳/۵	۴۶۵/۸	۶۱/۸۹	۶۰/۹۳	۱- کالاها .....
۱۵۴/۶	۱۳۱/۹	۱۱۴/۶	۳۴۳/۵	۲۹۳/۳	۶۲۴/۱	۳۸/۱۱	۱۲/۰۳	۲- خدمات .....
۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۱۱۴/۲	۴۲۳/۴	۳۳۴/۷	۳۶۵/۷	۲۳/۶۴	۲۷/۰۴	۳- مسکن، سوخت و روشنایی.....

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی بر حسب گروه های اختصاصی, اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۸۱)

۱۳۸۱	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۲	ضریب اهمیت	گروه های کالاها و خدمات
۱۸۷/۰	۱۶۱/۷	۱۴۴/۵	۱۲۸/۸	۱۱۵/۲	۱۰۰	شاخص کل .....
						گروه های اصلی و فرعی:
۱۹۷/۸	۱۶۱/۹	۱۳۹/۷	۱۲۵/۲	۱۱۵/۸	۴۳/۳۴	خوراکی ها , آشامیدنی ها و دخانیات.....
۲۰۱/۲	۱۶۲/۰	۱۳۹/۷	۱۲۵/۴	۱۱۶/۵	۳۸/۱۷	خوراکی ها .....
۱۸۵/۲	۱۴۹/۹	۱۳۶/۶	۱۲۴/۰	۱۱۵/۷	۹/۷۸	برنج , نان فرآورده های غلات .....
۱۹۴/۶	۱۵۶/۸	۱۴۰/۶	۱۳۰/۶	۱۱۹/۲	۹/۸۷	گوشت قرمز و سفید .....
۱۴۶/۱	۱۲۹/۲	۱۱۸/۳	۱۱۰/۰	۱۰۳/۲	۷۴	ماهی ها و صدف داران .....
۲۰۹/۸	۱۶۸/۳	۱۵۲/۹	۱۴۱/۷	۱۱۶/۳	۴/۱۶	لبنیات و تخم مرغ .....
۱۸۸/۵	۱۲۳/۹	۱۰۷/۵	۱۰۵/۷	۱۰۴/۴	۲/۴۷	روغن ها و چربی ها.....
۲۵۰/۴	۲۰۷/۸	۱۶۷/۳	۱۲۶/۴	۱۲۴/۵	۳/۱۹	میوه ها و خشکبار .....
۲۶۹/۳	۲۰۸/۶	۱۴۴/۸	۱۲۳/۶	۱۲۲/۷	۴/۹۱	سبزی ها و حبوبات .....
۱۲۸/۹	۱۲۲/۴	۱۱۵/۸	۱۰۹/۷	۱۰۵/۹	۲/۶۰	شکر, مربا, عسل, شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینیها)
۱۶۸/۸	۱۵۴/۲	۱۴۳/۰	۱۲۳/۵	۱۰۵/۷	۱/۱۹	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....
۱۵۶/۵	۱۳۷/۷	۱۳۰/۱	۱۱۷/۵	۱۱۲/۱	۱/۹۷	چای,قهوه,کاکائو, نوشابه و آب میوه(نوشابه های غیر الکلی)
۱۱۵/۸	۱۰۹/۴	۱۰۵/۶	۱۰۴/۵	۱۰۴/۳	۱/۱۲	دخانیات.....
۱۷۸/۵	۱۶۱/۵	۱۴۸/۲	۱۳۱/۷	۱۱۴/۸	۵۶/۶۶	کالاهای غیر خوراکی و خدمات .....
۱۵۸/۶	۱۴۷/۵	۱۳۵/۱	۱۲۲/۵	۱۱۳/۴	۹/۵۰	پوشاک و کفش .....
۲۱۳/۸	۱۹۷/۴	۱۸۳/۷	۱۵۸/۷	۱۲۸/۷	۱۶/۷۱	مسکن , آب, برق, گاز و سایر سوختها.....
۲۴۵/۹	۲۲۴/۴	۲۰۸/۱	۱۷۵/۷	۱۳۴/۹	۱۱/۲۸	مسکن.....
۲۴۲/۹	۲۲۴/۳	۲۰۸/۵	۱۷۶/۰	۱۳۵/۱	۹/۹۸	اجاره.....
۲۷۳/۶	۲۲۵/۳	۲۰۴/۷	۱۷۳/۲	۱۳۲/۹	۱/۳۰	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۱۴۶/۶	۱۴۱/۰	۱۳۲/۶	۱۲۲/۹	۱۱۵/۷	۵/۴۳	آب و برق و سوخت .....
۱۶۳/۰	۱۴۶/۵	۱۳۴/۹	۱۲۰/۵	۱۰۷/۹	۷/۵۲	مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۱۹۷/۴	۱۷۶/۳	۱۵۱/۰	۱۲۹/۰	۱۱۳/۸	۶/۴۸	بهداشت و درمان .....
۱۷۲/۵	۱۴۳/۱	۱۳۵/۷	۱۲۵/۵	۱۱۰/۱	۸/۲۰	حمل و نقل.....
۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۱/۵	۱۰۰/۴	۱/۴۱	ارتباطات .....
۱۲۴/۹	۱۲۱/۴	۱۱۵/۷	۱۰۷/۴	۱۰۰/۷	۳/۰۵	تفریح و فرهنگ.....
۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۰/۹۲	آموزش.....
۲۰۷/۰	۱۹۱/۷	۱۵۵/۹	۱۳۳/۴	۱۱۲/۳	۲/۲۶	هتل و رستوران.....
۲۰۸/۹	۱۷۹/۴	۱۴۹/۵	۱۳۰/۱	۱۱۳/۹	۲/۶۹	کالاها و خدمات متفرقه .....
						گروه های اختصاصی:
۱۸۰/۲	۱۵۲/۹	۱۳۵/۷	۱۲۲/۷	۱۱۳/۳	۷۶/۳۲	کالاها.....
۲۰۷/۹	۱۸۹/۰	۱۷۱/۸	۱۴۸/۰	۱۲۱/۱	۲۳/۶۸	خدمات.....
۱۸۲/۱	۱۵۶/۳	۱۳۸/۹	۱۲۴/۷	۱۱۳/۵	۹۱/۴۹	شاخص کل.....

ماخذ: مرکز آمار ایران.